

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőiroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felváltól az rendelési irodájában (az Andrássy-szótár és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvehetőek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetésmények és felszömlamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt terben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérik pénteken délig beküldeni.

V. évfolyam.

Vasárnap 1896. évi márczius 22-én.

12. szám

Versecz közigazgatási állapota.

Waldherr József állami főreáliskolai tanár, mint közigazgatási tudósító városunk múlt évi közigazgatási állapotáról következő jelentést terjesztett be a közigazgatási bizottsághoz, s annak utján a Miniszteriumhoz. A jelentés következőleg szól:

Nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi Miniszter Úr!

Kegyelmes Uram!

A 3896 — M. E. 1895 szám alatt ő nagyméltósága a m. kir. Miniszter elnök úr által kibocsátott korrendelet értelmében következőkben vagyok bátor Nagyméltóságodnak Versecz t. j. f. város közigazgatási viszonyairól referálni.

Mint már félelvi jelentésemben felemlítettem, az 1894/5. tél nagy hómege elegendő nedvességet nyújtott a talajnak úgy, hogy a vetések, ősziék úgy mint tavaszziak, a melegebb napok beálltával szép fejlődésnek indultak s a gazdakozságnak a kalászos növények termésével megelégedhetett, a mennyiben a mag minőségét a csórangú mennyisége pedig jó közepes volt; termett holdankint:

Buza	8—9 métermázsá, hekteterenkint	75	78	klgr.	súlylyal
Árpa	10	60	60	klgr.	„
Zab	10	48	48	klgr.	„

Nem oly kedvező volt a termés a tengerinél; nyar derekái a legbiztatóbb reményekre jogosított, de az ezután bekövetkezett szárazság a hozamot lesilányította úgy, hogy holdankint 7 métermázsát lehet csak számítani, hektoliterenkint 70 klgr. súlylyal.

Széna s takarmánynövények jól fizettek, sarju is szépen mutatkozott, de esőhiány folytán zérussá csökkent.

Szénát lehet holdankint — tekintetbe véve, hogy sok silányrét is létezik — 10 métermázsát számítani. A luczernát általában 3-szor kaszalták, de jobbtalajú földeken 4-szer is.

Meg kell említenem, hogy a múlt 1894/5. év takarmányhiánya s annak folytán sok háziállatnak lesoványosodása s elveszte megtanított gazdáinkat, hogy a szalmával s kukoricaszarral csinyjan kell banni, s hogy az jó kiegészítő. Míg előbb a szalmát elégették s a kukoricaszárnak nagy részét a legelő csordáknak engedték át zsákmanyl, melyek azt elposták a nélkül, hogy a táplálékot kiszedték volna belőle; addig az idén a kukoricaszárát nagy takarékosággal összeszedték s haza hordták. Jég s mas csapasoktól megkímélte határunkat az ég; a káros rovarok közül azonban a Lema melanopus (vetésfehérítő bogár) pusztított a zab s árpa vetésekben, védekezésül a gazdák legfeljebb sepruboronával mentek át rajta, nem alkalmaztak rézgáliczoldatot. A kolumbácsi légy többször jelent meg s a szarvasmarha soraiból áldozatot is szedett. A szerbtovist a város határában mindenütt erőlyesen írtják.

A mezőgazdasági termények értékesítésére káros hatásúnak panaszozlják gazdáink a tözsdé fiktív termékkel való üzérkedését, s ez ellen orvoslást csakis a törvényhozástól reménylenek.

Az allategészségügy városunkban nem volt kedvező, a mennyiben szaj- és körömfájás, sertésorbáncz és sertésvesz fordult elő, s tetemes áldozatokat követelt, így elhullott vagy kiirtott 68 ló, 34 szarvasmarha s 1 juh; 142 sértés ragályos járványban, 38 egyéb betegség-

ben vezett el Barom-diphtheritis és baromvész járványosan nem fordult elő.

Az apaállatok beszerzésére vonatkozó törvényes intézkedések mindenben foganatosítottak.

Helyben két faiskola van, egy a szerb, egy a német részen, mindkettő céljának, hogy a város lakosságának kellő minőségű gyümölcsfát s befásításra szolgáló anyagot olcsó áron rendelkezésére bocsásson, sikerrel felel meg.

A parkegyelet, melynek a német részen levő faiskola rendelkezésére van bocsátva, különösen az által is szerzett érdemeket, hogy a helybeli parkot gyönyörű üdülőhelylyé alakította át.

A kopar területek befásítása örvendetesen halad, sok oly hely, mely eddig használatlanul hevert, a lomb s tülevelű fák csemetei eziről zöldellik.

A phylloxera által elpusztított szőlők reconstruálása serényen folyik, eddigéig mintegy 1028 hold van amerikai szőlővel beültetve, s nagy része már be is oltva, s minthogy az idén már mennyiségre is tetemes, minőségre pedig kitünő szüretünk volt, egyes vagyonsabb polgárok lazás rohamossággal vásárolták össze szőlőültetésre alkalmas földeket, hogy azokat forgatva részben már őszzel, részben pedig most tavasszal amerikai már nemesített venyigével vagy pedig sima vesszővel ültessék be. Miután ezáltal tetemes vagyon lett a szőlőkbe befektetve, a szőlőbirtokosok nagy része vagyonának biztosítására szükségesnek látta a hegyközséggel való alakulását s a városi tanács által egybehitt gyűlésen szótöbbséggel ily nemű határozatot hozott is. Az alakulásra vonatkozó részletes intézkedések a gyűlés határozatának jóváhagyása után fognak megtörténni.

De nemcsak amerikai venyigével küzdenek Versecz lakosai a phylloxera ellen, felkeresték őket az immun homokot is. A deliblati homokban az ugynevezett „Fehértelepen“ a versecziék már eddig is 409¹/₂ holdat ültettek be európai szőlővel, s miután most a kezdet nehézségein túl vannak, miután megismerték a homoki szőlőművelés kellékeit, bátrabban folytatják az ültetést, úgy, hogy a következő tavasszal valami 300 holdat fognak beültetni. Az idei termés, ott, hol a peronospora ellen permeteztek, s hol a szőlőszem megérését bevárták, teljesen kielégítő volt s ez megezáfolta azt a balvéleményt, hogy a homokban csak silány bor terem. Hogy egyöntetű legyen az eljárás s rend a szüretkor, a telepeseknél komoly megfontolás tárgyát teszi a hegyközséggel való alakulás eszméje.

Baj a telepésekre a vízhiány s hogy az anyavarostól messze — mintegy 30—33 kilométernyire — vannak, mely körülmény a tanyarendszer ellen s inkább a mellett szól, hogy a telepések önálló községgé alakuljanak.

A peronospora úgy Verseczen, mint Fehértelepen fellépett; a verseczi szőlőbirtokosok dicséretére fel kell említeni, hogy e betegség ellen erőlyesen s eredményesen védekeztek, miután nemcsak kétszer, hanem nagyrészt háromszor permeteztek.

Mesterséges borok készítésére Versecz nem igen szorul, hiszen a természetes verseczi jó bornak — az olaszországból importált borok nyomása folytán — nagyon csekély az ára, hektoliterjét 18—20 forintjával lehet kapni; a műborosoknak tehát csekély haszonra volna csak kilátásuk.

A lefolyt évben a mezőgazdasági munkás viszonyok kielégítőek voltak s minthogy a munkabérek meglehetősen magasán tartották magukat, agrárszociálisztikus mozgalmakra nem volt alkalmas talaj.

Munkabérek következők voltak:

Aratási munkáknál kaszás kapott 1 frt. 80 kr., marokverő 1 frt. 20 kr. kéveköti 1 frt. 80 kr.

Cséplési munkások közül az etetőknak 1 frt. 80 kr., a többieknek 1 frt. 50 kr. napi bérevolt.

Nyomatásnál férfiaknak 1 frt. 30 kr., nőknek 1 frt. járt.

Kukoricza-, répa-, széna-munka 1 forint 20 krral lett díjazva.

Drágák voltak a szőlőmunkások: ojtóknak 2 frt., kapásoknak 1 frt. 20 kr., bujtatóknak 1 frt. 50 kr., kötözőknak 70 kr., permetezőknak 1 frt. 50 kr., földforgatási munkákért 90 kr. napi díj járt.

A mezőrendőrségre vonatkozólag megemlítendő:

Miután Verseczen nyomásos gazdálkodás nem volt, a tanács nem látta szükségét a közbirtokossági közgyűlés összehívásának s ez által s pedig 1896 kezdetével a felügyelet a városi hatóság kezébe került, hogy azonban a birtokosok, kik előbb a telekbizottság által autonómice intéztek ügyeiket — most se legyenek kizárva a mezőrendőrségi ügyekből; a tanács körükből mezőrendőrségi bizottságot — mint véleményező s indítványozó közeget — szervezett maga mellé.

Allattenyészési szabályrendelet alkotva lett a birtokhatárjelölés s fenntartásra vonatkozó szabályrendelet most van tárgyalás alatt.

Az egyletek sorából, melyek a termelés előmozdítására kiválóbb fontossággal bírnak, első sorban megemlítendő a „mezőgazdasági egyesület borászati szakosztálya“, mely azonban helyben leginkább régi nevén „Bortermelők egyesülete“ ismeretes. A bortermelők egyesülete mindenkor támogatva a városi tanács által valóban hervadhatlan érdemeket szerzett magának a bortermelés mezején, de különösen a szőlők reconstruálásában. Kísérleti telepén minden újításnak tért nyitott, sok próbát ejtetett meg az új szőlőművelés körül, s így az egyes birtokosokat nem egy keserű csalódástól óvta meg. Venyigeanyagát a bortermelőknak jutányos áron átengedi s nemesítési tanfolyamokat rendezvén az új szőlőművelésben utmutatást nyújt a bortermelőknak.

A mezőgazdasági egyesületnek a mezőgazdaság többi ágát felkaroló osztálya most alakulván csak meg, működéséről még korán volna nyilatkozni.

A méhészetnek is vannak pártolói, kik méhészeti egyesületté tömörülvén, az idén a mostoha körülmények folytán csak negatív eredményt értek el, jöllehet ügybuzgalmuk sikert érdemelne.

S itt, kegyelmes Uram! helyénvalónak találok, hogy egy szerény indítványlyal lépjek fel.

Versecz város lakossága sokat áldoz, hogy régi jóllétének forrását, szöleit újra visszanyerje, ezen munkája közben azonban sokszor merülnek fel oly esetek, hol a pusztá praxis nem talál utat a baj orvoslására, hol tudományos kutatásra van szükség, hol csak oly emberek adhatnak kellő felvilágosítást, kik kellő iskolázottsággal, mellet bírnak amaz intellektuális készséggel, mely egyedül képes a bajt tüzetesen kutatni s alaposan felismerni. Ilyen szőlőbirtokosok, ilyen

munkások azonban csak is jól szervezett, jól vezetett szőlészeti iskolából kerülhetnek ki.

Versecznek valamikor 12 ezer holdnál több szőlője volt, lakossága újra azon van, hogy Versecz az ország első szőlőművelő közsege legyen, ezen törekvése által azonban nem csak saját maga hasznát mozdítja elő, terem az államnak elsőrendű adóalapot. Az állam tehát nagyrésztben az adóalapot is emeli az által, ha intelligens s tudományosan képzett szőlőbirtokosokat nevel, ha minél több szőlészeti iskolát állít. Versecz pedig ilyen szőlészeti iskolára par excellence alkalmas hely, mely még azon előnnyel is bír, hogy a városnak s a bortermelői egyesületének kísérleti telepei a szőlészeti iskola növendékeinek bőségesen nagy s minden tekintetben megfelelő gyakorlati iskolául szolgálhatnak.

A mezőrendőrségi kihágások a múlt évvel szemben annyiban szaporodtak, hogy oly esetek, melyek előbb a bíróságokhoz tartoztak, az új mezőrendőrségi törvény által, mely 1895. november hó 1-én lépett életbe, jelenleg a mezőrendőrségi közegeknél akkumulálódnak. A mezőrendőrségi kihágások folytan kiszabott pénzbüntetések a rendelet értelmében számoltatnak el úgy, hogy fele az országos közigazgatási alap javára a királyi adóhivatalba szállítatik, fele pedig Versecz város házi pénztárába folyik, hol közigazgatási czélokra fordítják. A múlt évben ki lett róva 305 frt., ebből befolyt 107 frt. 45 kr., hátralékban van 2 frt. 50 kr., a többi mint behajthatatlan leiratott s elzárásra változtatott. Gazdátlan jószág eladásának esete 1894. november hó 1-től azon év végeig csak egy esetben fordult elő, ugyanis 1 darab ló 3-10 frt. összegben árvereztetett el. Ez összeg egy felét szintén az országos közigazgatási alap javára téteményezték le, másik felét helyi közigazgatási czélokra fordították.

Midőn az 1895. évre vonatkozó közigazgatási jelentésemet befejezném, kérem Nagyméltóságodat, meggyeskedjék azt tudomásul venni, melylyel maradtam Nagyméltóságú magy. kir. földmívelésügyi Miniszter Urnak

Kelt Verseczen 1896. január hó 31-én

alázatos szolgálja

Waldherr József,

főreálisk. tanár, közigazgatási előadó.

NAPI HIREK.

Nyugalomba vonulás és emlékezet Kaptuk és adjuk a következő sorokat. P. a. S. Sándor ezredes, házi ezredünk parancsnoka 43 évi szolgálati idő letelte után legfelsőbb elismerés nyilváníttatása mellett saját kérelmére nyugalomba vonult (Lapunkban már tudattuk akkortájt) és ennek következtében valószínűleg mint verseczi lakost is elveszítjük, mit csak sajnálni tudunk. A mindnyájunk által tisztelve szeretett ezredesnél, habár a léleknek és a tetterőnek nyugalomra nincs is szüksége, még is a test megkívánja a hosszú szolgálat után az édes nyugalmat, mert valóban 43 évet a hazánkban jó indulatával, nemes szívű gondolkodásával csak jót tudott tenni, ő volt az, a ki a bajtársi és a jó katonai szellemet minden irányban törekedett fejleszteni, nevelni és végül ő volt az, a kinél a szív és lélek együtt működött, de különösen a tettek és döntő határozatokat megelőzőleg. Ezen kiváló tulajdonságok azok, melyek őt a tisztikar lelkében megörökítették, s ezért a tisztikar benne egy igazságos, tapintatos jóindulatu és kiváló előljárót, a polgárok pedig egy igazi barátot veszítettek el benne. Mi azt hiszük, nincs ember, a ki csak kis részben is ismerte, hogy reá kellemesen ne emlékezze vissza, ő szeretett Verseczen lakni, megszokta városunkat, annak polgárait; távozása tehát veszteség társadalmi körünkre is, a hol mély ürt hagy maga után igen sok időre, melylyel

szemben csak az vigasztal bennünket, hogy baráti emléket szívünkben a szeretet emléktáblájára vésvé viselhetjük.

Halálozás. Tohr Ferencz volt árvaszéki pénztáros és takarékpénztári tisztviselő élete 75-ik évében a múlt szombaton Temesvárott elhunyt. Hült tetemei Verseczre szállították és hetfőn kísérték ki végső nyughelyére. Béke poraira.

Márczius 15-ikét lélekemelő módon, hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg magy. kir. állami főreáliskolánk tanári testülete és ifjusága, az egyetlen testület városunkban, mely átérzte a múltban és átérzi jelenben és a jövőben is a nagy nap jelentőségét. Az iskola épületén vigan lengő trikolorok hirdették a nagy napot. A tanári testület és ifjuság fekete ruhát öltött s délelőtt 11 órakor gyűlt össze a dísztereműl szolgáló tornaterembe, mely nemzeti színű drapériakkal volt feldíszítve. Varosunk intelligenciájának elemei szintén megjelentek az ünnepélyen. Különösen a nők vettek részt nagyobb számban, hogy együtt örüljenek az ifjúsággal. Az ünnepély a Rákóczi indulóval vette kezdetét, melyet nagy gyakorlottsággal és tüzzel adott elő az ifjusági zenekar, — majd a Hymnust énekelte az ifjusági vegyes kar, mely után Szörényi József, főreáliskolai tanár magas szárnyalású és kitünő eloquenciával előadott hosszabb beszédben fejtegette a márcziusi eseményeket, lelkesülten buzdította az ifjuságot és hallgatóságot a hazaszeretetre. A formailag is igen szép beszéd szintén nem akartó lelkes tapsokat aratott. Az éljenzés lecsilapultául ismét a főreáliskolai ifjusági zenekar foglalta el az emelvényt s Mozer egyik csinos művét adta elő. Paks János VII. oszt. tanuló a „Talpra magyar“-t szavalta el tüzzel és lelkesedéssel. Kaldy Gyula „Magyar gályarabok éneke“, című művét ritka praecisióval énekelte az énekkar és jól megérdemelt tapsokat aratott. Volt még két szavalat. Csik Mihály VIII. oszt. tanuló, Tóth Kálmán „Losonczi özvegyé“-t Greszler Gyula V. oszt. tanuló pedig Vörösmarty „Élő szobra“-t szavalta helyes hanghordozással és értelmesen. Végezetül Konti „Kis alamuszi“-jának egyik indulóját adta elő a zenekar s midőn a nagyszámu közönség tetszésviharja lecsilapulni nem akart, meg töltötte még a zenekar az „Eleven ördög“- indulóval. Az egész ünnepély e legszebb rendben a nap méltóságához mérten folyt le s méltó dicséretére valik úgy a hazafias tanári testület mint a lelkes ifjuságnak.

József napját több helyt nagy vigasgok közepett ünnepelték meg városunkban. Magy. kir. állami főreáliskolánk igazgatója különösen szép ovációkban részesült ez alkalommal a tanári testület, nagy számu barátaí és tisztelői, valamint a tanuló ifjuság részéről.

Hangverseny és táncmulatság. Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének vigalmi bizottsága f. hó 28-án, a jövő szombaton különféle előadásokkal egybekapcsolt magyar társasestélyt rendez, melyre az egyesület T. Cz. tagjai és pártolói ez uton is meghívhatnak. A műsor igen gazdag és válogatott leend, s közönségünk nagyban készül ezen társasestélyre, mely a Glückmann-féle vígadóban a magyar egyesület első mulatsága leend. Belépti díj tagoknak 50 kr., nem tagoknak 1 frt.

Osztöndíj adományozás. A verseczi magy. kir. állami főreáliskolánál néhai Trembalszky Károly csász. és kir. örnagy által alapított évi 200 frt. stipendiumból, melyet évenként egy róm. kath. és egy gör. kel. szegény sorsu tanuló nyer el — a róm. kath. részére a múlt évben ki nem adott 100 frtot Loosz Vilmos IV. oszt. és az ez évi 100 frt. Podhaetzky Béla I. oszt. tanulóknak adományozta a városi tanács.

Az ujonnan alakult hegyközség f. hó 22-én vasárnap d. u. 2 órakor a „szőlővenyigéhez“ címzett vendéglőben alapszabályainak megvitatása céljából közgyűlést tart, melyre a tagok ez uton is meghívhatnak.

A verseczi ipartársulat f. hó 15-én tartotta meg évi közgyűlését. A betervezett jelentésből felemlítjük, hogy a múlt esztendőben 263 új iparostanonczot vettek fel, 43 pedig eltávozott, vagy felbontotta szerződését mesterével. Felzabadt 167 tanoncz. Beállott munkába 462 új iparossegéd, eltávozott 387. A segédek száma 248, az iparostanonczoké 592. Az iparegyleti tagok száma 800-at tett ki. Német laptársunk a

„Neue Werschetzer Zeitung“ kifogásolja, hogy a választmányba csak 5 német és 19 szerb anyanyelvű iparos jutott be. Ennek az oka, úgy látszik, a nagy közönyösségben keresendő.

A verseczi iparosok dalárdája f. hó 15-én tartotta meg XIII-ik rendes évi közgyűlését Schulz Lénart elnöke alatt. A törekvő egyesület a múlt évben 22-szer lépett a nyilvánosság elé. A választmány 14 ülést tartott. Van az egyletnek: 5 tiszteletbeli, 35 működő (köztük 11 nő) és 222 párioló, tagja, összesen 266. A múlt évi bevétel 1146 frt., — kiadás ugyanannyi. Ugyanaz nap este az egyesület hangversenyt is rendezett, mely alkalommal a régi tagoknak kitüntetésként ezüst és arany lyrát osztottak ki. Arany lyrát kaptak: Rittchen Gy., Seemayer F. és Kolleth M.; ezüstöt Pécs L. és Holbach.

Hány vendéglők és korcsma van Verseczen.

A temesvári pénzügyigazgatóság értesítette törvényhasóságunkat, hogy a Miniszteriummal indítványozta, miszerint a verseczi vendéglő száma 120-ra egészítessék ki. Ebből megtudtuk tehát, hogy eddig is száznál több vendéglő és korcsma van városunkban.

Rövid hírek a délvidékről. Telefon Pancsován. Pancsova közigazgatási bizottsága elhatározta, hogy feliratilag megkeresi a kereskedelmi miniszteriumot, miszerint Pancsovát, mint azt még Lukács Béla miniszter tervezte — az országos állami telefonhálózatba akár Belgrádon és Zimonyon át, akár pedig Versecz és Temesváron át bekapcsolják, hogy így aztan direkt telefonösszeköttetésük legyen Budapesttel.

Pancsova új főkapitánya. Rónay Jenő főispán Pancsova új rendőrkapitányává Lestyánszky János nagy-szent-miklósi főszolgabíró nevezte ki. — Deák Péter a délvidéki színházak igazgatója április hó 7-én kezd meg a 6 hétre terjedő magyar szinidényt Pancsován. — A torontali h. e. vasutak üzletigazgatósága egy könyvvezetői állásra hirdet pályázatot. Ez állással 2600 korona és 400 korona lakbér élvezete jár. Pályázati kérvények f. hó 31-éig nyújtandók be Nagy-Becskerekén a fenti üzletigazgatóságnal, — Nagy-Kikinda millenárius ünnepe. Nagy-Kikinda város szerb többségű képviselőtestülete mult csütörtöki ülésében Bogdáv Zsivko dr. hazafias hangú indítványára egyhangulag elhatározta a millenárius ünnep rendezését, a mely célra 600 frtot szavazott meg. Ugyanakkor megnyitják az elaggottak menedékházát, melyet a millenium alkalmából alapítottak. — Elhalasztott vasár. A belügyminiszter a f. hó 19-ére kituzve volt zombolyai országos vásárt kivételesen márczius hó 29-ére halasztotta el. — Magyar szinészet Fehértemplomban. Deák Péter, a délvidéki sziniszövetkezet igazgatója, márczius 12-én kezdte meg Fehértemplomban előadásait. Eddig „A kis alamuszi“, „Goldstein Számi“, „Banyam ester“ és vasárnap két előadásban: „A peleskei notárius“ és „Horobágyi virtus“ kerültek színre. A társulat a körülményekhez képest teljesen kielégítő és elég nagy közönség is látogatja az előadásokat. Deák igazgató a legújabb darabokat adja elő s így 14 előadás közül 12 új darab kerül színre.

Hogy kezdődött márczius 15-dike. Lapunk mult heti tárczájának kiegészítéseként adjuk a következőket: Reggeli hat óra volt. Az utcákon még ekkor nem rajongtak a nép ezrei, de a mult éjjel megesküdt honfiak ébren voltak. Sukei K. volt az első, ki e nap föllépett. Kiragasztotta a 12 pontot az uri- és kigyó-utca sarkán s a kíváncsi népek minden egyes pontot megmagyarozott, mint Luther tevő híres hitczikkelyivel. A nagylelkű nép részvétellel fogadta a programot, kíváncsilag olvasták azt száz meg száz szemek, édes vagyak ébredtek kebleben s lelkesedve helyeslé és magáévá tette a pontokat.

Félhétre lehetett, midőn Bulyovszky Gyula, Jókai Mór, Petőfi Sándor s Vasvári Pál együvé foglalván a programnak a katonaságról szóló 10-dik és 11-dik pontját tizenegyedik pontul a státusrabok kibocsátását is bele tevék. Ok voltak a forradalom kezdeményezői, kik lelkes beszédekkel gyűjték magok körül a népet. Vasvári, kinek szokása volt tullelkesedésében beszéde közben bottal hadonázni, történetességből az épen kezében forgó botnak törét kidobta s az északnyugat felé esett. „Jól jel, barátim, — monda, — a tör Bécs felé röpült, háromszázados szenvedéseink kuforrásához.“ A négy ifju ekkor karon ragadta egymast, egymás keblére borult s élvezte e pillanatban a hon boldogulása reményeinek legédesebb percét.

„Rajta barátim!” mondá Petőfi, s a föltett pontokkal rohantak Fillingerbe. Leirhatatlan lelkesedéssel fogadták itt őket. Először Jókai szólalt fel, eladván a 12 pontot, melyet az összegyűltekközlekedéssel vallottak magukénak s elhatározzák, hogy ha ezer halálnak néznének is elébe, ők azokat tüstént folyamatba kívánják venni.

Petőfi előlép s a már előre sejtett forradalomra készített „Nemzeti dalat”, a koszoruzott „Talpra magyar”-t elszavalá „Esküszünk!” kiáltá rá az ifjak s a forradalmi menet a Fillingerből megindult.

Eleinte kicsiny volt a csoport, de hisz Thraszylus is harminczad magával indult Athént megszabadítani s Mártius fiai alig többen menének Magyarország tizenhárom milliónyi népének fölmentésére.

Leirja tovább Nyári, mint indult az elszánt kis csapat az orvosnövendékekhez majd a jogászokhoz, mint növekedett folyvást, mint foglalta le a Landerer nyomdát, mint jelent meg a szabadsajtó első terméke, mint lelkesítették a népet Vasvári Bulyovszky, Irinyi, Egressy, Irányi, Daniel, Vidats János, Jókai stb. Végződik Nyári előadása azzal, hogy egy óra tájban széteszlott a nép, miután három órára a muzeum terére népgyűlés határozott el.

Márczius 15-ikének további eseményei általánosan ismertek. A pesti magisztrátus megtartása, a muzeum előtti népgyűlés, az esernyős menet felvonulása a várba, a helytartótanács megrettenése, a közrendészeti bizottmány megalakulása, Tanács Mihály kiszabadítása a fogásból, behozatala diadalmenetben. Petőfi, nemzeti színhazi est, mind le voltak írva nem egy ízben mar.

Az első áldozat. A versecz—gattajai vasutvonalrészének építésnél f. hó 18-án történt az első szerencsétlenség. O moraz Iliá munkás 14 éves fia a lovak által vontatott vasuti teherszekerek előtt elbukott jobb keze a sínre került s a kerek összemorzsolta el annyira, hogy a szegény gyermek jobb karját többen le kellett vágni. A nehéz sebesült jelenleg a verseczi kórházban kinlódik.

Ajánlkozás. Most a tavasz beáltával eljött a költözöködés ideje is. Kántor Janos utczai hordárunk vezetője tiszteletteljesen tudatja a T. Cz. közönséggel, hogy a hurczokodást, pakolást, átszállítást a legalaposabban végzi. Lakása „Zlatna Greda” 24 szám. Hasonlóképpen ajánlkozik egy derék magyar gazdasszony, öszszefogótelek, lakomák alkalmával főzőnének. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Lopás. Az országos vásárookra a zsebmetszők rendszeren el szoktak látogatni. A most folyó vásáron ugyancsak működnek. Montag Ákos kanaki földbirtokos 500 frt értékű aranyóráját és lanczát csípték el a mellénye zsebéből. Ot kustélyi atyafi a lopas gyanuja miatt már le van tartóztatva, de az óra még nem került elő. A karosult 100 frt jutalmat ígér annak, ki az elvesztett órát visszakeríti.

Tavaszdíj. Megindult az élet a természetben — az anyaföldben és fölötté. A szántóvetőtől az őszszel elhíntett magokból sarjadzik az élet. Ezer és ezer munkás kéz dolgozik, ezer és ezer kéz emeli az épületeket, mindenütt lüktet a tavasznak, az elmúlt tél, e hátra maradt gyermekei csak a voltra emlékeztetnek, mert körülöttünk a tavasz munkál s él. — Remény is nő, — millió s millió irányban, mert hiszen oly sok jót, hasznosat mer az ember remélni. S vajjon miért ne? Uj élet jelenségei vesznek mindenkit körül, melynek szív és lélek repesve örül s amit látunk az mind remény-fakasztó, remény-eltető s remény virágoztató. Ha majd ragyogni, állandóan ragyogni fog a tavasz játszi napsugára, ha majd fölmelegül a talaj, óh akkor már pompájában ragyog a természet s a remény erdejé. Es ki az, ki a tavaszt nem szereti? Aki él, a ki gondolkozik, az rajong érte s még a lelketlen állatok is mintha felderülnének. Szép ragyogó tavasz, remények forrása, légy hát üdvözölve, hozd el meleg napsugaraid, fűved zöld pázsitát, balzsamos levegőd, nyíló virágaid s dalos madaraid. Ezt áhítja emberek szíve. . . . Hát ha a lelkek is újra élednek s nemesen érznek s így gondolkoznak is. . . ? Ki ne hinné ezt is!?

A milleniumi gyümölcsfák. A fővárosi tanítóság körében mozgalom indult meg ama terz érdekében, hogy a milleniumi esztendőben az ország minden tanítója községében, vagy az országot mentén ezer gyümölcsfát ültessen, s lehetőleg honosítsa meg a selyemtermelést. Az előkészítő bizotttság felhívást bocsátott ki

Magyarország tanítóihoz, a kik remélhetőleg a legnagyobb lelkesedéssel vállalkoznak a nemes feladatra. A bizotttság egyben tudatja az érdekeltekkel, hogy a gyümölcsmagvak ügyében Molnár Istvan kertészképző tanintézeti igazgatóhoz (Buda, Gellérhegy), a selyemtermelés dolgában Pirkner János min. titkárhoz (Budapest, földmívelésügyi miniszterium) és Bezerédj Pál selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazotthoz (Szegszard) fordulhatnak, a ki selyemhernyó tojásokat ingyen küld a tanítóknak. Ezek a szakfériak egyáltalán minden felvilágosítással és utbaigazítással szívesen szolgálnak.

Meghívó! Ungváry László faiskola tulajdonos Czeglédre, e helyen is felhívja a gyümölcsészet barátait hogy telepét a nyár folyamán felkeresni, illetve becses látogatásukkal kitüntetni szíveskedjenek. Jó alkalmat nyújt erre az ezredévi kiállítás és azon körülmény, hogy Czeglédre — a nyugati, vagyis a volt osztrák állam vasuton — 1¹/₂ óra alatt el lehet jutni. Fél emlitett czég a kiállításon részt nem vesz, mert a vállalat természeté, illetve a kiállítást érdemlő növények és tárgyak legnagyobb részt fel nem vihetők és hogy a tulajdonost sem rajz, sem mintázat, sem adat közlés nem képesítetik arra, hogy a nagyszabású dolgoknak csak 100-ad részét is feltüntetni bírná mit különben a helyszínén 1—2 óra alatt teljes nagyságában lesz szerencséje bemutatni.

Majdnem hihetetlen, milyen nagy mérvet ölt néhány hét óta helybeli és környékbeli kereskedőinknél a kerti magvak forgalma. De ne is csodálkozzunk, hogy oly rendkívüli módon karolja fel a kérdésközönség a tokokba zárt magvakat, ha tekintetbe vesszük ezeknek ugyszólván meglepő eredményeit. Mert hát csakugyan kitérőknek kell azoknak a Mauthner-féle magvaknak lenniök, ha egyes melegágyi fajtáknak u. m. kalaráb, retek, ugorka stbnek kész terményeit már most ott látjuk számos asztalon. Az ilyen korai konyhakerti termények nem csak kellemes újdonságot képeznek a családban, a hova odavarázsolják a szép évszakot, hanem a hivatásos kertészeknek, kik kora termények előállításával foglalkoznak, tetemes jövedelmi forrást teremnek és nem tagadjuk, hogy kereskedőink a tokokba zárt Mauthner-féle magvak forgalmazása által az üzletnek kertészeti ágazatát a haladás medrébe tereltek.

Irodalom.

„Pancsovai Emlékkönyv.” A pancsovai Gromon Dezső egylet ily czimvel hazánk megalapításának ezeréves, Pancsova visszacsatolásának negyedszázados és saját megalakulásának tízéves emlékére egy albumszeru művet ad ki, a melyet ezennel egy a helybeli, mint a honi közönség hazafias pártolásába ajánl. Főbb közleményei ugyanis föltarják képét Pancsova és környéke nemzeti irányu fejlődésének attól az időponttól kezdve, a midőn az 1871-ben elhatározott visszacsatolással meg voltak adva e fejlődés föltételei. Felolelik tehát a város és környéke rövid politikai és közigazgatási történetét, az igazságszolgáltatás, iskolák, egyesuletek, sajtó, színészet, kereskedelem és ipar terén történt atalakulást és mozgalmakat. Előfizetési ára 2 frt.

Egy remek nemzeti emléket képez **„Az Ezeréves Magyarország és a Milleniumi kiállítás”** című díszmű, melynek 6-ik füzetét vettük. Minden füzet érdekes és művészi kivitelű képei által a legtekélyesebb reprodukciókat nyújtja és kiváló gondnal öszszevalogatott tartalma oly izlésnek adja tanulját, mely egymagában is biztosítja a mű rendkívüli nagy elterjedtséget. — A látóképek megválasztása kivétel nélkül igen szerencsés és felvételek kivitele teljesen művészi minőségű. A 6-ik füzet ismét egész sorát hozza Magyarország leggyönyörűbb vidékeinek. Többek között Esztergom látóképei a nem rég készült új Dunahiddal, Szilácsfürdő elragadó panorámája, Körmöczbánya fenséges vidékével megkapó látványt nyújt. Az Arva völgy hazánk gazdaságilag legmostohább, de természeti szépségben leggazdagabb vidéke és az ország második fővárosa Szeged város egy részének hozatala, Buceari látóképe, Fogaras vára, mind oly szép dolgok, hogy e mű megszerzését csak a legmelegebben ajánlhatjuk, mert egy ilyen díszműnek egy családnál sem szabad hiányozni. — Dacára a mű rendkívül olesó árának az előfizetők, kik a minden egyes füzetben mellékelt szelvények által biztosított utazási és ellátási kedvezményeket, a kiállítás látogatására nem veszik igénybe, teljesen díjtalanul kapják az ezredéves orsz. kiállítás nagy színyomatu panorámájának

képét, melyet az ismert tájképfestő Heyer Arthur készített. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben; megrendelhető a Kiadóhivatalban Budapest, Teréz-körút 38. félemelet (Kunossy Vilmos és fia műintézetében). „Az Ezeréves Magyarország és a milleniumi kiállítás” egyes füzetének ára 40 kr., tehát az egész, 12 füzetből álló díszmű csak 4 frt 80 krba kerül.

Mezőgazdasági közlemények.

Kiváló takarmánynövények behozatala.

A utolsó száraz és forró évfolyamok a takarmányhiány miatt a gazdáknak gyakran nagy nehézségeket és aggodalmakat okoztak, valamint beigazolták a bővebb takarmánytermelés szükségességét is, melyet minden gazdának kötelességévé tettek. Ezért szükségképen szemügyre vették az öszszes mezőgazdasági takarmánynövényeket és a mezőgazdasági szaktekintélyek, intézetek és megfigyelő állomások a következő takarmánynövényeket ajánlották, különösen:

Lathyrus sylvestris Wagneri. (A nemesített erdei mazsolahorsó.)

Uj takarmánynövény köves, száraz vagy terméketlen vidékek számára.

A takarmány növények legigénytelenebbike; minden talajban tenyészik, a hol talajvíz nincsen, de még inkább dombos hegyes, magas sterilis talajban, sőt még ott is kitérően terem ezen takarmány, a hol a birkák számára már takarmány nem nő és a legnagyobb mennyiségben a réfi széna nál jobb minőségben tenyészik. Khemiai vizsgálatok bizonyítják, hogy ezen takarmány a legbővebb proteintartalmu és a here ellenében fejős teheneknél a tejbőséget 24°/_o-al, a vajképzést 5°/_o-al emeli. Ezen növény tartóképesége 50 évre tehető és ez, valamint a takarmánykészlet folytontartó óriási tápanyaga bizonyára a legnagyobb érdeklődést fogja kelteni a gazdáknál.

Tenyésztésére, aratására és érték-árára nézve **Mühle Vilmos** temesvári udvari szállító nagy megjegyzéke ad bővebb felvilágosítást.

Polygonum Sachalinense. (A legujabb takarmánynövény nedves helyekre.)

Amint a *Lathyrus sylvestris* száraz, köves és magas felvésekhez alkalmas, ugy az uj *Polygonum Sachalinense* nedves, mocsáros, vizenyős agyagos vidékekre és helyekre nézve első rendű takarmánynövény, a mely tulajdonságainál fogva a legujabb időben gazdáknál a legnagyobb érdeklődést keltett és azota sokat irnak fölé. A *Polygonum Sachalinense* szigetéről származik, a mely maga is nagyon sivatag. Ezen növény sivár ha zájában megtanult a legrosszabb talajjal boldogulni, forró napokkal és jeges fagyokkal meg birkózni és mindenütt terem, a hol nedvességre talál és sohasem hal ki, a miért is örök időkre való. Két, egészen 3 méter magasságot ér el, levelei pedig 25—30 cm. hosszúságot és 20—24 cm. szélességet. Sűrű bokrokat képez, míg gyökérfutói folytonosan és szüntelenül továbbterjednek, ugy hogy áthatlan sövények képződnek belőle, a mi által mint kerítésnövény is jó szolgálatokat tesznek.

A legnagyobb értéke azonban abban rejlik, hogy egészen kiváló abrakot nyújt a lovak és szarvasmarháknak, a melyek a fiatal hajtásokat és leveleket annyi előszeretettel fogadják, hogy más, kiváló abrakot félrehagynak, ha *Polygonum*-ra szert tehetnek.

Már akkor kaszálható, ha a hajtások 1 m. magasságot elérték és még egészen gyengédek; ezen minőségben ugy zöldtakarmány, mint megszáritva szárazabrak gyanánt egyaránt alkalmasak.

Olvasóinkat és minden gazdát különösen figyelmeztetjük arra, hogy az idei árjegyzékek közt ezen takarmánynövény **Mühle Vilmos**nál Temesvárott már elő van jegyezve, a hol ugy a vetésre, mint a tenyésztésre nézve minden közlelbi megjelöltetett.

Nyiltér.

Henneberg-selyem csakis akkor válódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 kr méterenként — sima, csikos, koczkazott, mintazott, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. a megrendelt aru, **postabér és vámentesen a hához szállítva s mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zúrichben.** Svajczba címzett levelek 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1895. évi 55213. számú végzésével a Budapesti Terézvárosi takarékpénztár felperes részére Springer Jakab és társai alperesek ellen 600. frt. s jár. erejéig elrendelt kiel. végrehajtás folytán nevezett alperes lefoglalt s 2000 frt. becsült ingóságokra a verseczi kir. járásbírósnak 1896. évi 197. számú kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén vagyis Dézsánfalván alperes lakásán leendő megtartására határidőül 1896. évi Mártius hó 24-ik napjának d. e. 9 órája tűzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt 400. m. m. buza, s egyéb különféle ingóságok az 1881: 60. t. cz. 107. és 108. §-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak egyúttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál az 1881: 60. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztják.

Kelt Verseczen 1896. évi márczius hó 9-ik napján.

Nessel József,
kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Petrovits Milán által beadott utóajánlat folytán Krsztits Milos fehértemplomi lakosnak Vrgovits Dusan és Vrgovits Sándor verseczi lakosok ellen 3000 frt. tőke, ennek 1893. évi szeptember hó 23-tól járó 6% kamat, 70 frt. 30 kr. eddigi költségek végett az ugy a csatlakozást nyert verseczi takarékpénztár 1300 frt. s jár. erejéig az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a verseczi 3905 sz. tkjében írt A I 17907 hr. sz. ingatlanra 543 frtban ugy a verseczi 11228. sz. tkjében A I 18251 hr. sz. ingatlanra 618 frtban megállapított kikiáltási árban 1896. évi április hó 8-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. járásbírósnak árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árveresen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígérlet senki sem tenne, az árverésre kitiűzött ingatlan a kikiáltási áron alól. de a tett utóigérlet 363 frtban alól nem fog eladatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárúak 10% át, vagyis 54 frt 30 kr. és 61 frt 20 kr. készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-mal számított s az 1881. é. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügyminiszteri r. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. törv. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt atszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. bíróság telekkönyvi irodájában és a fentnevezett község előjáróságánál megtekinthetők.

Verseczen, 1895. évi február hó 18-ik napján.

Kir. járásbírósnak mint tkvi hatóság.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törv. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. törvényszék 1896. évi 1088. számú végzésével Podvinetz Izidor végrehajtónak, Stein Károly alperes ellen a hátralékos 55 frt. s jár. erejéig elrendelt végrehajtás folytán nevezett alperestől lefoglalt s 315 frtra becsült ingóságokra a verseczi kir. járásbírósnak 1896. évi 1427. számú kiküldő végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a helyszínén vagyis Verseczen alperes üzletében leendő megtartására határidőül 1896. évi márczius hó 24-ik napjának d. u. 3 órája tűzetik ki, a mikor a bi-

róilag lefoglalt 9 egész talp bőr az 1881. : 60. t. cz. 107 és 108. §-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Felhivatnak egyúttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál az 1881. évi 60. t. cz. 111. §. értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztják.

Kelt Verseczen 1896. évi márczius hó 10-ik napján.

Nessel J.,
kir. bir. végrehajtó.

A gyermek egészsége — a szülék öröme!**Gyógytudósítvány****a Hoff János-féle malátakészítmények**

használatáról a beteg gyermekeknek.

Maláta kivonat egészségi sör.

Fogadja mindenek előtt legőszintűbb köszönetemet a küldött „Maláta kivonat egészségi sör“-ért, melynek használata 14 éves leányom betegségénél kitűnő szolgálatot tett, s fájdalommal teljesen megszűntek. Küldjön azonnal még 30 üveget
Merzliak Lujza szül. Ehrenberg, Fiume.

Egészségi maláta csokoládé.

Házi orvosom ajánlotta 5 éves kis leányom számára az Ön csokoládéját. A gyermek egy idő óta bágyadt és álmos volt, étvágyát elveszítette s ingerlékenységével nagy gondot okozott. Három heti használat után a gyermek ismét egészséges lett, arczoskaja gömbölyű lett, énekel és ugrál, egész nap jó étvágya van és egészséges mint a makka. Mivel csokoládé készítemet márc elfogyott, kérem küldjön ismét 5 fontot.
Heding, kapitány.

Konzentrált maláta kivonat.

Van szerencsém közölni Önnek, hogy 10 éves fiam az öntől hozott koncentrált maláta kivonat használatával mellett makacs torokbaját és köhögését elveszítette s ismét teljesen egészséges.
Keller Ferencz, a kir. vasutak forgalmi titkára.

Maláta mell-bonbon.

A múlt esztendőben kis leányom nehéz köhögésben szenvedett, a Hoff János-féle maláta bonbon-cukor használata mellett köhögése teljesen megszűnt. Kis négy éves fiam most ismét köhögésben szenved, kérek számára egy doboz maláta cukrot. Remélem, hogy ismét használni fog.
Jansenné, jogtanácsos neje.

Bécs,
I., Bräuner-ut 8. szám.

Hoff János,

szász, görög és román kir.
udvari szállító.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Uj rőfös- és divatárú-üzlet megnyitása.

T. CZ.

A legmélyebb tisztelettel hozzuk tudomására, hogy Verseczen báró Baich palota sarkán egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

rőfös- és divatárú-üzletet

nyitottunk, illetőleg újlag berendeztük. Óriási raktárt tartunk mindennemű angol, francia és belföldi női- és férfiruha kelmékből. Piquet, atlasz szatin, francia batiszt és voilokból, fekete és színes ruha. Blouse selyemkelmék és selyemkendőkből. Szepességi, Rumburgi, Schleziai és irhoni vászon, törülköző és asztalneműekből, czérna és pamut kanavaszok, szefir és oxfordból. Jute tapestry, gloria brüsseli futó és összetett szőnyegek. Női és férfi fehérneműekből, nap- és esernyőkből. Ugyisintén teljes menyasszonyi kelengyék, minden elképzelhető árban. Valamint mindennemű gyászkelmék.

Midőn új üzletünket t. cz. becses figyelmébe ajánlani hátorkodunk, biztosíthatjuk, miszerint főfőrekvésünk arra fog irányulni, hogy t. vevőinket úgy ár, mint kiszolgálás tekintetében teljesen kielégítsük, miről meggyőződést szerzendő becses látogatását kéri

illő tisztelettel

Lövenstein és Györi.